

**Силабус
освітнього компоненту ЗОЗ**

Філософія

Назва дисципліни:	Філософія
Рівень вищої освіти:	перший (бакалаврський)
Галузь знань:	07 Управління та адміністрування
Спеціальність:	076 Підприємництво та торгівля
Освітньо-професійна програма:	Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
Сторінка курсу в Moodle:	https://dl2022.khadi-kh.com/course/view.php?id=5464
Рік навчання:	1
Семестр:	1(осінній)
Обсяг освітнього компоненту	3 кредити (90 годин)
Форма підсумкового контролю	екзамен
Консультації:	за графіком
Назва кафедри:	кафедра філософії та педагогіки професійної підготовки
Мова викладання:	українська
Керівник курсу:	Чхеайло Ірина Іванівна, к.філософ.н., доцент
Контактний телефон:	0677286319
E-mail:	letolux@ukr.net

Короткий зміст освітнього компоненту:

Метою вивчення навчальної дисципліни є підготовка всебічно освічених фахівців через залучення до кращих досягнень світової і української філософії та на цій основі: зорієнтувати на ефективне використання філософського інструментарію для особистісного й професійного саморозвитку, гармонізації спілкування, витончення креативних підходів до діяльності та соціальної взаємодії.

Предметом філософії є раціонально обґрунтоване відношення «людина-світ» та їх взаємозв'язок

Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни є формування у студентів сукупності знань, вмінь та навичок щодо:

- головних історичних етапів еволюції світової та української філософії;
- філософських категорій, що стосуються буття світу в цілому, природи, людини, людського мислення;
- людини в соціо-економічному світі;
- форм людського досвіду у розвитку суспільства;
- використання отриманих знань, вмінь, навичок при вирішенні світоглядних, пізнавальних та управлінських завдань.

Передумови для вивчення освітнього компоненту:

цикл дисциплін загальної середньої освіти.

Компетентності, яких набуває здобувач:

Загальні компетентності:

ЗК11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК12. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку

предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Очікувані результати навчання з дисципліни:

ПРН9. Знати вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної і правової держави.

ПРН10. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально на основі етичних, культурних, наукових цінностей і досягнень суспільства.

Тематичний план

Назва тем (ЛК, ПР, СР)	Кількість годин	
	очна	заочна
ЛК – Філософія, коло проблем та роль у суспільстві	2	2
ПР – Філософія як наука	2	2
СР – Функції філософії		
ЛК – Філософія Стародавнього Сходу	2	
СР – Філософські школи стародавніх Індії та Китаю	2	4
ЛК – Антична філософія	2	
ПР – Філософія стародавності	2	
СР – Основні філософські школи еліністично-римського періоду античної філософії		4
ЛК – Філософія середньовіччя та епохи Відродження	2	
СР – Вихідні ідеї філософії гуманізму та їх вплив на духовні процеси в Україні	2	4
ЛК – Основні риси філософії Нового часу та епохи Просвітництва	2	
ПР – Раціоналізм та емпіризм як провідні течії філософії Нового часу	2	
СР – Ідеї Просвітництва та його історична роль		4
ЛК – Сучасна світова філософія	2	
ПР – Сучасна посткласична філософія в Україні і світі	2	
СР – Класична та некласична філософія: порівняльна характеристика		4
ЛК – Українська філософія	2	
СР – Українська філософія: особистості мислителів та етапи розвитку	2	4
ЛК – Філософський зміст проблеми буття і свідомості	2	
СР – Віртуальне буття як світ створений людською творчістю	2	4
ЛК – Проблема пізнання. Наукове пізнання	2	
ПР – Чуттєве та раціональне у пізнанні. Особливості наукового пізнання.	2	
СР – Місце та роль науки у функціонуванні суспільства		4
ЛК – Проблема людини	2	
ПР – Біологія і культура в генезисі людини	2	
СР – Творчість як конструктивний принцип людського буття		4
ЛК – Суспільство як об’єкт пізнання	2	
СР – Сутність філософських концепцій людини і суспільства	2	4
ЛК – Глобальні проблеми суспільства та ідея сталого розвитку	2	
ПР – Норми і цінності глобалізованого суспільства	2	
СР – Людина та глобалізоване суспільство: основні аспекти взаємодії		4
ЛК – Суспільство як соціальна реальність. Духовне життя суспільства	2	
СР – Концепція сталого розвитку суспільства та її економічний вектор	1	3
ЛК – Наука і техніка в інформаційному суспільстві	2	
СР – Види і класифікація економічних наук	1	3

ЛК – Філософія науки – методологічна основа філософії економіки	2	2
ПР – Сучасні концепції розвитку економічної науки	2	
СР – Людина в економічній системі як свобода і необхідність		2
ЛК – Філософія економіки як галузь соціального знання	2	
СР – Економічна діяльність і філософія. Проблема гуманізації економічної освіти		2
ЛК	32	4
ПР	16	2
СР	12	54
Підготовка та складання екзамену	30	30
Разом	90	90

Індивідуальне навчально-дослідне завдання: не передбачене.

Методи навчання:

- словесний метод (лекція, пояснення, розповідь);
- наочний метод (ілюстрація, демонстрація);
- практичний метод (практичні заняття);
- інтерактивний метод (дискусія).

Система оцінювання та вимоги

Поточна успішність

1 Поточна успішність здобувачів за виконання навчальних видів робіт на навчальних заняттях і за виконання завдань самостійної роботи оцінюється за допомогою чотирибальної шкали оцінок з наступним перерахуванням у 100-бальною шкалу. Під час оцінювання поточної успішності враховуються всі види робіт, передбачені навчальною програмою.

1.1 Лекційні заняття оцінюються шляхом визначення якості виконання конкретизованих завдань.

1.2 Практичні заняття оцінюються якістю виконання контрольного або індивідуального завдання/реферату, виконання та оформлення самостійної роботи.

2 Оцінювання поточної успішності здобувачів вищої освіти здійснюється на кожному практичному занятті за чотирибальною шкалою («5», «4», «3», «2») і заносяться у журнал обліку академічної успішності:

– «відмінно»: здобувач бездоганно засвоїв теоретичний матеріал, демонструє глибокі знання з відповідної теми або навчальної дисципліни, основні положення;

– «добре»: здобувач добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного;

– «задовільно»: здобувач в основному опанував теоретичні знання навчальної теми, або дисципліни, орієнтується у першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, невпевнено відповідає на додаткові питання, не має стабільних знань; відповідаючи на питання практичного характеру, виявляє неточність у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою професією;

– «незадовільно»: здобувач не опанував навчальний матеріал теми (дисципліни), не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутнє наукове мислення, практичні навички не сформовані.

3 Підсумковий бал за поточну діяльність визнається як середньоарифметична сума балів

за кожне заняття, за індивідуальну роботу, поточні контрольні роботи за формулою:

$$K^{поточ} = \frac{K1 + K2 + \dots + Kn}{n},$$

де $K^{поточ}$ – підсумкова оцінка успішності за результатами поточного контролю;

$K1, K2, \dots, Kn$ – оцінка успішності n -го заходу поточного контролю;

n – кількість заходів поточного контролю.

Оцінки конвертуються у бали згідно шкали перерахунку (табл. 1).

Таблиця 1 – Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу

4-бальна шкала	100-бальна шкала	4-бальна шкала	100-бальна шкала	4-бальна шкала	100-бальна шкала	4-бальна шкала	100-бальна шкала
5	100	4,45	89	3,90	78	3,35	67
4,95	99	4,4	88	3,85	77	3,3	66
4,9	98	4,35	87	3,80	76	3,25	65
4,85	97	4,3	86	3,75	75	3,2	64
4,8	96	4,25	85	3,7	74	3,15	63
4,75	95	4,20	84	3,65	73	3,1	62
4,7	94	4,15	83	3,60	72	3,05	61
4,65	93	4,10	82	3,55	71	3	60
4,6	92	4,05	81	3,5	70	від 1,78 до 2,99	від 35 до 59
						повторне складання	
4,55	91	4,00	80	3,45	69	від 0 до 1,77	від 0 до 34
4,5	90	3,95	79	3,4	68	повторне вивчення	

Підсумкове оцінювання

1 Екзамен проводиться після вивчення всіх тем дисципліни і складається здобувачами вищої освіти в період екзаменаційної сесії.

2 До екзамену допускаються здобувачі вищої освіти, які виконали всі види робіт, передбачені навчальним планом з дисципліни:

- були присутні на всіх аудиторних заняттях (лекції, практичні);

- своєчасно відпрацювали пропущені заняття;

- набрали мінімальну кількість балів за поточну успішність (не менше 60 балів, що відповідає за національною шкалою «3»);

Якщо поточна успішність з дисципліни нижче ніж 60 балів, здобувач вищої освіти має можливість підвищити свій поточний бал до мінімального до початку екзаменаційної сесії.

3 Оцінювання знань здобувачів при складанні екзамену здійснюється за 100-бальною шкалою.

Оцінювання знань здобувачів шляхом тестування здійснюється за шкалою:

– «Відмінно»: не менше 90 % правильних відповідей;

– «Дуже добре»: від 82 % до 89 % правильних відповідей;

– «Добре»: від 74 % до 81 % правильних відповідей;

– «Задовільно»: від 67 % до 73% правильних відповідей;

– «Задовільно достатньо»: від 60 % до 66 % правильних відповідей;

– «Незадовільно»: менше 60 % правильних відповідей.

4 Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни визначається як середньозважена оцінка, що

враховує загальну оцінку за поточну успішність і оцінку за складання екзамену.

5 Розрахунок загальної підсумкової оцінки за вивчення навчальної дисципліни проводиться за формулою:

$$PK^{екз} = 0,6 \cdot K^{поточ} + 0,4 \cdot E,$$

де $PK^{екз}$ – підсумкова оцінка успішності з дисциплін, формою підсумкового контролю для яких є екзамен;

$K^{поточ}$ – підсумкова оцінка успішності за результатами поточного контролю (за 100-бальною шкалою);

E - оцінка за результатами складання екзамену (за 100-бальною шкалою).

0,6 і 0,4 – коефіцієнти співвідношення балів за поточну успішність і складання екзамену.

6 За виконання індивідуальної самостійної роботи та участь у наукових заходах здобувачам нараховуються додаткові бали.

6.1 Додаткові бали додаються до підсумкової оцінки з дисципліни, підсумковою формою контролю для якої є екзамен.

6.2 Кількість додаткових балів, яка нараховується за різні види індивідуальних завдань, залежить від їх об'єму та значимості:

- сертифікат про проходження курсу філософії (курс неформальної освіти) на он-лайн платформі Prometheus – 20 балів;
- призові місця з дисципліни на міжнародному/всеукраїнському конкурсі наукових студентських робіт – 20 балів;
- призові місця з дисципліни на всеукраїнських олімпіадах – 20 балів;
- участь у міжнародному/всеукраїнському конкурсі наукових студентських робіт – 15 балів;
- участь у міжнародних/всеукраїнських наукових конференціях студентів та молодих вчених – 12 балів;
- участь у всеукраїнських олімпіадах з дисципліни – 10 балів;
- участь в олімпіадах і наукових конференціях ХНАДУ з дисципліни – 5 балів;
- виконання індивідуальних науково-дослідних (навчально-дослідних) завдань підвищеної складності – 5 балів.

6.3 Кількість додаткових балів не може перевищувати 20 балів.

7 Загальна підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни не може перевищувати 100 балів.

Загальна підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни визначається згідно зі шкалою, наведеною в табл. 2.

Таблиця 2 – Шкала оцінювання знань здобувачів за результатами підсумкового контролю з навчальної дисципліни

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою екзамен	Оцінка за шкалою ЄКТС	
		Оцінка	Критерії
90-100	Відмінно	A	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до максимального
80–89		B	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального
75-79	Добре	C	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, деякі практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані недостатньо, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками
67-74		D	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, але прогалини не носять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань, можливо, містять помилки
60–66	Задовільно	E	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, багато передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконані, або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального.
35–59		FX	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, необхідні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених програм навчання навчальних завдань не виконано, або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання)

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою екзамен	Оцінка за шкалою ЄКТС	
		Оцінка	Критерії
	0–34	Непринятно	F

Політика курсу:

- курс передбачає роботу в колективі, середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики;
- освоєння дисципліни передбачає обов'язкове відвідування лекцій і практичних занять, а також самостійну роботу;
- самостійна робота передбачає вивчення окремих тем навчальної дисципліни, які винесені відповідно до програми на самостійне опрацювання, або ж були розглянуті стисло;
- усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін;
- якщо здобувач вищої освіти відсутній на заняттях з поважної причини, він презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача;
- під час вивчення курсу здобувачі вищої освіти повинні дотримуватись правил академічної доброчесності, викладених у таких документах: «Правила академічної доброчесності учасників освітнього процесу ХНАДУ», «Академічна доброчесність. Перевірка тексту академічних, наукових та кваліфікаційних робіт на плагіат», «Морально-етичний кодекс учасників освітнього процесу ХНАДУ»;
- списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

Рекомендована література

Основна література

1. Філософія (нормативний курс): навчальний посібник. 2-е вид., допов. і переробл. / О.К. Чаплигін, І.І. Чхеайло, Л.В. Філіпенко, Т.В. Ярмак; за заг. ред. доц. І.І. Чхеайло. Х.: ХНАДУ, 2019. 200 с.
2. Кривуля О.М. Філософія: навчальний посібник. Х.: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2010. 592 с.
3. Чаплигін О.К. Основи філософії техніки та технології. Х.: Видавництво Форт, 2013. 316 с.
4. Гринів О. Історія української філософії. Львів: Тріада плюс, 2015. 302 с.

Допоміжна література

1. Лютий Т. Пригоди філософських ідей Західного світу. К.: Темпора, 2019. 384 с.
2. Скринник М. та ін. Філософія: навчальний посібник. Львів: Ліга-Прес, 2015. 477 с.
3. Рід Хоффман Філософія підприємництва. URL: <https://investory.news/rid-xoffman-filosofiya-pidpriyemnictva>
4. Волков О.Г. Філософія бізнесу: практикум. Мелітополь: МДПУ ім. Богдана Хмельницького, 2014. 217 с.
5. Mickey S. On the Verge of a Planetary Civilization: A Philosophy of Integral Ecology. Lanham, MD: Rowman& Littlefield International, 2014. 268 p.

Інформаційні ресурси

1. <https://dl2022.khadi-kh.com/course/view.php?id=5464>
2. <https://prometheus.org.ua/>
3. <https://uk.wikipedia.org/wiki/Філософія>
4. www.filosof.com.ua/

Розробник си­ла­бу­су навчальної дисципліни

Ірина ЧХЕАЙЛО

Гарант освітньо-професійної програми

Валентина НЕСТЕРЕНКО

Завідувач кафедри

Володимир БОНДАРЕНКО